

علوم و فنون ادبی ۱

۱- در کدام گزینه، سه قلمرو بررسی آثار شعر و نثر فارسی، به درستی بیان شده است؟

- (۱) فکری - غنایی - زبانی (۲) زبانی - ادبی - فکری (۳) حماسی - غنایی - ادبی (۴) ادبی - زبانی - تعلیمی

۲- کدام گزینه به ترتیب از نکات «زبانی» و «ادبی» متن زیر است؟

«موشان سیاه و سپید، بیخ آن شاخ‌ها داریم می‌بریدند و او در اثنای این تدبیری می‌اندیشید و خلاص خود را طریقی می‌جست. پیش خویش، زنبور خانه‌ای و قدری شهد یافت.»

- (۱) کاربرد کلمه موش با نشانه «ان» / شبکه معنایی و تضاد
(۲) ترکیب زنبور خانه به معنی «لانه زنبور» / کوتاهی جمله‌ها
(۳) به کارگیری «شهد» در معنی «عسل» / کاربرد «را» در معنی نشانه اضافه
(۴) درون‌مایه متن «تعلیمی یا اندرزی» است. / مراعات نظیر بین «زنبور و شهد».

۳- در خوانش دقیق شعر زیر، همه موارد درست است، به جز

«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت: / به دین ما حرام آمد کرانه
به موج آویز و از ساحل بپرهیز / همه دریاست ما را آشیانه»

- (۱) لحن خوانش روایی - داستانی است.
(۲) لازم است یکباره و بی‌گسست خوانده شود.
(۳) در ابتدا متن، به آهنگ نرم و ملایم خوانده می‌شود.
(۴) برای درک ارتباط طولی، نباید بی‌گسست خوانده شود.

۴- «الهی‌نامه» و «قابوس‌نامه» به ترتیب از آثار چه کسانی هستند؟

- (۱) نظامی گنجوی - عنصرالمعالی کیکاووس
(۲) خیام نیشابوری - نظام‌الملک طوسی
(۳) عطار نیشابوری - عنصرالمعالی کیکاووس
(۴) عطار نیشابوری - نظام‌الملک طوسی

۵- متن زیر از کیست؟ و محتوای سروده کدام است؟

«آب را گل نکنیم؛ در فرودست انگار، کفتری می‌خورد آب ...

شاید این آب روان می‌رود پای سپیداری تا فرو شوید اندوه دلی؛»

- (۱) صائب تبریزی - اخلاقی (۲) سهراب سپهری - عرفانی (۳) سهراب سپهری - غنایی (۴) اقبال لاهوری - عرفانی

۶- آرایه‌های مقابل همه بیت‌ها درست است، به جز

- (۱) دگر کس گفت: ما را از همه چیز / به کار آید همی دندان او نیز (کنایه - جناس)
(۲) هر که زین گلشن، لپی خندان‌تر از گل بآیدش / خاطری فارغ ز عالم چون توگل بآیدش (استعاره - تکرار)
(۳) در جست‌جوی تو دلم از پرده افتاد / ای در درون پرده جان از که جویمت (تشبیه - واج‌آرایی)
(۴) زبانش را بُرید آن مرد ناگاه / نکرد از بیم جان، یک ناله رویاه (تشخیص - موازنه)

۷- کدام بیت، دارای یک استعاره و بیش‌ترین مجاز است؟

- (۱) چگونه سرو روانی به فکر خون من افتد / که ریخت خون جهانی به خاک راهگذارش
(۲) مرا به صید گهی می‌کشد کمند محبت / که خون شیر خورند آهوان شیر شکارش
(۳) چه عشو‌ها که خریدم ز چشم عشوه فروشش / چه باده‌ها که کشیدم ز لعل باده گسارش
(۴) کجا رواست که یک جا رود به دامن گلچین / گلی که بلبل مسکین کشید زحمت خارش

۸- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه، درست است؟

«خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه‌ها کرده‌ای پیوسته چون گل بآیدش»

- (۱) استعاره - تشبیه - کنایه (۲) سجع - کنایه - استعاره (۳) جناس - کنایه - تشبیه (۴) تشبیه - مجاز - سجع

۹- کلمات قافیه در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (۱) به دام افتاد روباهی سحرگاه / به روبه بازی اندیشید در راه (گاه - راه)
(۲) که گر صیاد بپند هم‌چنینم / دهد حالی به گازر پوستینم (چنینم - پوستینم)
(۳) پس آنگه، مرده کرد او خویشتن را / ز بیم جان، فروافکند تن را (خویشتن را - تن را)
(۴) به دل روباه گفتا: ترک غم گیر / چو زنده مانده‌ای، یک گوش کم گیر (کم - غم)

۱۰- معنی چند واژه درست است؟

«گازر: جامه‌شوی (دستان: حيله) (نمی‌بارست: نمی‌دانست) (قعر: ژرفا) (سیره: سهره) (تأمل: درنگ) (بساط: گستردن) (معبر: خوابگزاری)»

- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۱۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- (۱) رو متاب از صحبت آشفنگان طالب که ما / هر که را دیوانه ظن بردیم عاقل یافتیم
(۲) به جز جنون نبرد ره به سوی کعبه عشق / که بار عقل در این راه بر گیل افتاده
(۳) با عقل گشتم همسفر یک کوچه راه از بی کسی / شد ریشه ریشه دامنم از خار استدلال‌ها
(۴) عاقل متفکر بود و مصلحت‌اندیش / در مذهب عشق، آی و از این جمله برستی
- ۱۲- مفاهیم «تواضع و فروتنی، شکیبایی، خاموشی و سکوت» به ترتیب از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

- (الف) صبر بر جور فلک کن تا برآیی رو سفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش
(ب) من تو را بی این کرامت‌ها ز پیش / خود تسلی دادمی از ذات خویش
(پ) سجده کنم پیش یار، گوید دل: هوش دار / دادن جان در سجود، جان همه سجده‌هاست
(ت) قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش
(ث) نباید سخن گفت ناساخته / نباید بریدن نینداخته
- (۱) ث - پ - ت (۲) الف - ت - ب (۳) ب - پ - ث (۴) ت - الف - ث

۱۳- کدام بیت مفهومی نظیر بیت زیر دارد؟

«ترک این مرحله بی‌همراهی خضر مکن / ظلمات است بترس از خطر گمراهی»

- (۱) تشویق وقت پیر مغان می‌دهند باز / این سالکان نگر که چه با پیر می‌کنند
(۲) خضر صد قافله مجنون بیابانی شد / هر غباری که از این بادیه‌پیما برخاست
(۳) سر ز حسرت به در می‌کده‌ها بر کردم / چون شناسای تو در صومعه یک پیر نبود
(۴) کی رسد هرگز به مقصودی در این راه خدا / نوجوانی کاندترین ره هم‌رفیق پیر نیست

۱۴- کدام مفهوم از عبارت زیر درک و دریافت می‌شود؟

«آدمی شریف‌تر خلاق است و قدر ایام عمر خویش نمی‌داند، چون نیک بنگریستم دریافتم که مانع آن، راحت اندک و نیاز حقیر است که

مردمان بدان، مبتلا گشته‌اند.»

- (۱) هوشیار بودن و داشتن نگرش مثبت (۲) شریف بودن انسان و گرانبها بودن لحظات عمر
(۳) گرانبهایی دل و بی‌ارزش بودن دنیای مادی (۴) شریف بودن دل و حقیر بودن نیازها

۱۵- مفهوم مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) صد جوی آب بسته‌ام از دیده برکنار / بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت (تمنای محبت)
(۲) ز خاکم آتش عشقت هنوز شعله زند / چون بگذری به سر خاک من پس از صد سال (عشق جاودانه)
(۳) دوست شد یارم و یاران به من اغیار شدند / دوست بنگر که همه خلق جهان دشمن کرد (دوستی با یاران)
(۴) من که ره بردم به گنج حُسن بی‌پایان دوست / صد گدای همچو خود را بعد از این قارون کنم (به مقام ارشاد رسیدن)